

‘Westen ontbeert pragmatisme in Syrië’

De Nederlandse Syrië-expert Koos van Dam vreest dat het bloedvergieten in Syrië zal toenemen na een aanval van Obama. Het Westen laat zich volgens de oud-diplomaat te veel leiden door wensdenken over een spoedig vertrek van Assad.

MAARTEN BAKKER, ONZE CORRESPONDENT IN DEN HAAG

‘De Amerikaanse president Barack Obama slaat een slecht figuur als hij niet aanvalt’, zegt Koos van Dam (68) in zijn studeerkamer in Den Haag. Het boek ‘The Struggle for Power in Syria’ van arabist Van Dam geldt als een internationaal standaardwerk over het regime-Assad. Na een diplomatieke carrière - onder andere als ambassadeur in Irak en Egypte - adviseerde hij de Nederlandse regering en de VN over de aanpak van de Syriëcrisis.

Van Dam verwacht dat de Amerikanen het regime-Assad zullen straffen voor de gifgasaanval van 21 augustus in Damascus, ook als het Amerikaans Congres tegenstemt. Hij twijfelt nochtans of president Assad verantwoordelijk is voor de aanval. De televisieoptredens van de Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken John Kerry hebben hem niet overtuigd.

‘Het Syrische regime is rücksichtslos genoeg om chemische wapens te gebruiken. Het is alleen niet logisch. Op het slagveld is Assad immers niet aan de verliezende hand.’ Bovendien zijn zijn soldaten niet massaal gedeserteerd. Er liepen wel honderden militairen over naar het Vrije Syrische leger, maar niet op zo’n schaal dat het bewind ten val kwam.

‘Het westerse Syriëbeleid is vanaf

De Nederlandse Syrië-expert Koos van Dam heeft meer waardering voor de opstelling van de Russen: ‘Moskou is in ieder geval blijven praten met Assad.’ © BELGA

het begin van de opstand te veel gebaseerd geweest op wensdenken over een spoedig vertrek van Assad’, zegt Van Dam. ‘Ze hebben onderschat dat de regering in Damascus over een flinke duurzaamheid beschikt.’ Volgens de oud-diplomaat zal Assad de Amerikaanse aanvallen gewoon uitzitten. Daarna zal het regime wraak willen nemen met terroristische acties in het buitenland tegen westerse doelen. ‘In het verleden zat het bewind al achter terreurdaden in Irak en Jordanië. De kans van een Syrische aanval op Israël acht ik klein.’

Het Westen had zich volgens Van Dam in de Syriëcrisis pragmatischer

moeten opstellen. De Europese regeringen en Washington konden weten dat de sancties die zijn ingesteld tegen Assad niet zouden werken. ‘In de jaren negentig hielpen ze al niet tegen de regering van Saddam Hoessein in Irak. Wat ook verkeerd heeft uitgepakt, is het besluit van de westerse landen om ambassades te sluiten in Syrië. Dan heb je geen contact meer met het regime.’

Van Dam vindt dat het Westen de dialoog met Assad, onder de paraplu van de Verenigde Naties, gaande hadden moeten houden. ‘Maar de Verenigde Staten stelden als voorwaarde voor die onderhandelingen dat Assad moest aftreden. Dan weet

je op voorhand dat het regime niet serieus de gesprekken aangaat.’ De vredesmissie van VN-bemiddelaar Kofi Annan was vanwege deze opstelling van de VS gedoemd te mislukken. Van Dam heeft Annan nog geadviseerd voor diens mislukte bezoek vorig jaar aan Damascus. De Nederlander maakte zich toen ook weinig illusies over de onbuigbare opstelling van Assad.

De VN-bemiddeling had ertoe moeten leiden dat hij het gezag over zijn veiligheidsdiensten zou delen met de oppositie. ‘Er is geen president in het Midden-Oosten die dat vrijwillig doet’, zegt Van Dam. Toch was alles beter dan de huidige situ-

atie. ‘Er voltrekt zich een gitzwart scenario. Het bloedvergieten zal na een aanval van de VS erger worden. De strijd gaat door totdat een partij de burgeroorlog wint.’

Van Dam heeft meer waardering voor de opstelling van de Russen. ‘Iedereen is tegen de Russen omdat zij resoluties in de Veiligheidsraad blokkeren. Maar Moskou is in ieder geval blijven praten met Assad. Rusland is ook niet per se tegen een ‘regime change’, maar wil alleen niet dat die van buiten wordt opgelegd.’

De expert sluit niet uit dat Maher al-Assad, de broer van president Bashar en een belangrijke militaire bevelhebber, achter de gruweldad zit. ‘Maher kan het buiten de president om gedaan hebben. Hij is een rouwdouwer, met veel minder beschaving dan Bashar.’ Zo’n soloactie van de broer kan leiden tot spanningen binnen de familie Assad, maar aan interne rivaliteit is het regime gewend, aldus Van Dam.

‘Hafez al-Assad, de vader van de huidige president, had ook te maken met een broer die hem dwarszat. In de loop van de jaren werd Hafez toch een echte alleenheerser.’ Zijn zoon Bashar had volgens Van Dam aanvankelijk een minder sterke positie. ‘Hij kwam in 2000 vooral op de troon omdat de verschillende facties binnen het regime op dat moment geen onderlinge strijd wilden.’

Een jaar geleden achtte Van Dam het nog mogelijk dat er een interne coupe tegen Bashar gepleegd zou worden. Zo’n nieuw bewind had concessies kunnen doen aan de oppositie, wat een uitweg uit de crisis had betekend. ‘Een paleisrevolutie is nu steeds minder waarschijnlijk.’

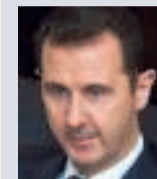
P11 **Opinie Harald Doornbos.**

ASSAD: ‘OORLOG IN REGIO DREIGT’

‘Het risico op een regionale oorlog bestaat.’ Dat zegt de Syrische president Bashar al-Assad (foto) in een interview dat vandaag verschijnt in de Franse krant Le Figaro. ‘Het Midden-Oosten is een kruisvat’, antwoordt hij op de vraag wat kan gebeuren na een westerse aanval.

‘Iedereen verliest de controle wanneer het kruisvat ontploft. De chaos en het extremisme zullen zich uitbreiden.’ Assad roept de VS en Frankrijk op het bewijs te leveren dat zijn regime verantwoordelijk is voor de gifgasaanval van 21 augustus. ‘Obama en Hollande zijn daar nog niet in geslaagd!’ Volgens de dictator is het onlogisch dat het leger massavernietigingswapens inzette in een gebied waar het zelf opereert.

Parijs zegt over satellietbeelden te beschikken. De aanval was massaal en gecoördineerd, zei een regeringswoordvoerder. De rebellen zouden daartoe niet in staat zijn geweest. De VS zeiden vorige week al bewijzen te hebben dat het bewind achter de aanval zat.

ADVERTENTIE

Talentum BXL
JOBBEURS VOOR M/V MET TALENT

23.10.2013

TOUR&TAXIS BRUSSEL

vacature.com/talentum

De zomervakantie is **Over & Out.**
Je carrière is **Alive & Kicking.**

Op woensdag 23 oktober 2013 nemen we jouw carrière onder handen. Want daar zijn we goed in.

Schrijf je gratis in op vacature.com/talentum voor de grootste nationale job- en carrièrebeurs **Vacature|Références Talentum** en word gematcht met tientallen interessante bedrijven op zoek naar jouw profiel. Zo heb je op 1 dag meer kans om een nieuwe uitdaging te vinden.

Inspirerende sprekers en een cv-screening krijg je er gratis en voor niets bij.

Schrijf je gratis in op vacature.com/talentum

Références
OSEZ LE TALENT

Vacature
voor m/v met talent